

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้
พ.ศ. 2564 มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

The Evaluation of the Master of Education Program in Research and Technology
in Learning Management A.D. 2021, The Far Eastern University

พิชญ์สินี ชมภูคำ*, นฤมล สายะบุตร, สาโรช สอาดเอี่ยม, วัลลภา พรหมท้าว

วิชากร ลังกาฟ้า, เดช สาระจันทร์, เจตนา เมืองมูล

พิมพ์ทอง สังสุทธิพงศ์, ฐิติมา ญาณะวงษา

Phichsinee Chomphucome*, Narumon Sayabutra, Saroj Saardiyum, Wanlapa Promtow

Wichakorn Langkafha, Detch Sarachan, Jatana Mounghmoon

Pimthong Sungsutthipong, Thitima Yanawongsa

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

120 ถนนมหิดล ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

Faculty of Education, The Far Eastern University

120 Mahidol Road, Mueang District, Chiang Mai Province, 50100, Thailand

รับบทความ: 7 กรกฎาคม 2568

ปรับปรุงบทความ: 17 กันยายน 2568

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 22 กันยายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตร ศษ.ม. (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น และศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรแผนวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ และการเลือกตัวอย่างสุ่มแบบง่ายจากกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตและนักศึกษา เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลประเมินหลักสูตรฯ ตามรูปแบบซิปป์ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต คะแนนเฉลี่ย 4.57, 4.60, 4.59 และ 4.62 ตามลำดับ มีระดับคุณภาพมากที่สุดทุกด้าน และ 2) ผลการศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรฯ สิ่งที่ควรปฏิบัติ (1) การพัฒนาสมรรถนะครูในยุคดิจิทัลและการปรับตัวสู่ศตวรรษที่ 21 (2) การฝึกประสบการณ์จริงในโรงเรียน (3) ระบบพี่เลี้ยง (4) มาตรฐานการคัดเลือกเข้าเรียนวิชาชีพครู

* ผู้เขียนหลัก

อีเมล: phichsinee@feu.ac.th

และผลกระทบเชิงบวกและลบต่อวิชาชีพครูในอนาคต ได้แก่ (1) ด้านเทคโนโลยี: การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน แต่เกิดความท้าทายในการปรับตัวและบทบาทของครู (2) ด้านเศรษฐกิจ: การเพิ่มโอกาสทางวิชาชีพและความต้องการบุคลากรที่มีทักษะสูงแต่อาจเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและข้อจำกัดด้านงบประมาณ (3) ด้านสังคม: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องแต่อาจส่งผลความกดดันและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตครู (4) ด้านวัฒนธรรม: การปรับตัวเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลายและเปิดกว้างแต่ส่งผลกระทบต่อภาวะความท้าทายในการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และผู้สำเร็จการศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพครูควรมีความรู้ ในเนื้อหาวิชา การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การใช้เทคโนโลยี AI จนถึงการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นทักษะเทคโนโลยี การวิจัย การเป็นผู้นำ และการพัฒนาการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะครอบคลุมความเป็นมืออาชีพ คุณธรรม นวัตกรรม และความเป็นผู้นำ

คำสำคัญ

การประเมินหลักสูตร รูปแบบอาชีพ การวิจัยอนาคตภาพ

Received: July 7, 2025

Revised: September 17, 2025

Accepted: September 17, 2025

Abstract

This research aims to evaluate the Master of Education Program in Research and Technology in Learning Management at Far Eastern University and to study the scenarios of the teaching profession program. The sample of 104 participants, selected through purposive sampling from experts and instructors, and simple random sampling from employers of graduates, graduates, and students. The research instruments included an evaluation form and a structured interview form. Data were analyzed by means, standard deviations, and content analysis. The findings were as follows: 1) The program evaluation results based on the CIPP model encompass four dimensions: Context, Input, Process, and Product, with mean scores of 4.57, 4.60, 4.59, and 4.62 respectively, with the highest quality level in all dimensions. and 2) The study of scenarios for the program identified key practices that should be implemented including: (1) developing teacher competencies in the digital era and adaptation to the 21st century, (2) authentic school-based practicum experiences, (3) mentoring systems, and (4) standards for admission selection into the teaching profession program. Positive and negative impacts on the teaching profession in the future include (1) Technology: enhanced teaching and learning efficiency, but challenges in adaptation and changing teacher roles; (2) Economics: increased professional opportunities and demand for highly skilled personnel, but

potential inequality issues and budget constraints; (3) Society: knowledge exchange and continuous teacher development, but possible pressure and lifestyle changes for teachers; (4) Culture: adaptation to diverse and open societies, but challenges in maintaining cultural identity. Graduates of the teaching profession should possess knowledge in subject content, action research, implementation of AI technology, and local wisdom integration. Emphasis should be placed on technology skills, research capabilities, leadership, and higher-order thinking development. Their characteristics should encompass professionalism, ethics, innovation, and leadership.

Keywords

The Evaluation of Program, CIPP Model, Ethnographic Future Research

บทนำ (Introduction)

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพได้รับการผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 1/2564 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2564 และได้การรับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต จากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ 6/2564 วันที่ 6 กันยายน 2564 และเปิดรับนักศึกษารุ่นที่ 1 ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2564 มีปรัชญาหลักสูตรบนความเชื่อที่ว่า “ผู้ประกอบวิชาชีพครูที่มีมาตรฐานวิชาชีพเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการแสวงหาความร่วมมือและดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลภายใต้กระบวนการวิจัยที่น่าเชื่อถือ และสามารถพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของครูและศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ” ความสำคัญของหลักสูตรมุ่งผลิตมหาบัณฑิตเปี่ยมด้วยปัญญาและคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ ความเป็นผู้นำ มีคุณลักษณะของนักวิจัยที่ดี ผู้ประกอบการและความเป็นครูที่มีความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการปฏิบัติตน ดำเนินการประเมินหลักสูตรทุก 1 ปีและเมื่อขึ้นปีที่ 5 มีการวิจัยประเมินหลักสูตรเพื่อตรวจสอบคุณภาพ สอดคล้องตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ประกาศ ณ วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 ข้อ 16 การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรทุกปี การศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี สอดคล้องตามหลักการของ Tanner and Tanner (1995, 239) เสนอว่า กระบวนการหลักสูตรพัฒนาหลักสูตร มีองค์ประกอบเริ่มจากการกำหนดปรัชญา เชื่อมโยงสู่วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีการและการจัดการอย่างเป็นระบบ และการประเมินผล ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556, 277) เสนอว่า การประเมินหลักสูตรมี

ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเพราะการประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของหลักสูตรที่ได้รับการออกแบบพัฒนาขึ้น แต่การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ แผนวิชาชีพครู จำเป็นต้องมีข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรและข้อมูลภาพอนาคตของหลักสูตรที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี มีการผลิตบัณฑิตครูเป็นไปตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ได้เสนอภาพอนาคตพลิกพลังของวิชาชีพครูด้วยการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้เป็นวิชาชีพชั้นยอด มีความมั่นคงและยั่งยืน เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สังคมให้การยอมรับและเชื่อถือโดยในภาพนี้ได้ฉายภาพย่อยอีก 3 ภาพ ที่เป็นองค์ประกอบของการพลิกพลัง ได้แก่ (1) ศรัทธา (2) ชั้นยอด และ (3) มั่นคงและยั่งยืน

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นให้การดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ระบบประกันคุณภาพหลักสูตร และมีหลักสูตรแผนวิชาชีพครูเป็นไปตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตรและศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรแผนวิชาชีพครู เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ และผลิตบัณฑิตครูให้มีคุณภาพตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ พ.ศ. 2564 มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น
2. เพื่อศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรแผนวิชาชีพครูด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคตภาพเชิงพันธุ์วรรณนา (Ethnographic Future Research: EFR)

ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

พิสนุ พองศรี (2551, 142-149) และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552, 115-116) เสนอว่า การประเมินหลักสูตรรูปแบบซีปปี้ (Context-Input-Process-Output Model: CIPP Model) เป็นรูปแบบประเมินของ Stufflebeam และคณะ นิยมนำไปใช้ประเมินหลักสูตรกันแพร่หลาย มีหลักการสรุปได้ดังนี้ (1) ประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม ความต้องการจำเป็น เป้าหมาย รวมทั้งปัญหาอุปสรรค (2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินตรวจสอบความพร้อมและเหมาะสมด้านทรัพยากร ระบบการบริหารจัดการ (3) ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการหรือวิธีการดำเนินงาน และ (4) ประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตของสิ่งที่ประเมินประสบผลสำเร็จตามที่วางแผนหรือตามวัตถุประสงค์ คุ่มค่าหรือไม่เพียงใด

หลังสิ้นสุดการดำเนินงาน จากหลักการดังกล่าวได้นำใช้เป็นหลักการการสร้างเครื่องมือวิจัยและการสรุปผลการวิจัยให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1

Textor (1995, 461-469) เสนอว่า การวิจัยอนาคตภาพแบบ EFR (Ethnographic Future Research) เป็นวิธีการที่คิดค้นขึ้นในปี ค.ศ. 1976 เพื่อสำรวจการรับรู้และความต้องการต่ออนาคตทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้และน่าจะเป็นไปได้สำหรับสังคมและวัฒนธรรมของตน ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ในลักษณะ (1) ความชัดเจนในคำถามและคำตอบ (2) ความครอบคลุมในเนื้อหาและได้ข้อมูลที่เพียงพอ (3) การมีบริบทที่จะส่งผลต่อการคาดการณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงบริบท และ (4) ความสอดคล้องในกระบวนการเชิงสาเหตุจากการคาดการณ์กับพื้นฐานการให้เหตุผลที่ชัดเจน และ Textor (1980, 31) เสนอขั้นตอนการสัมภาษณ์ (1) การแนะนำตัวและการนำเสนอตัวเองของนักชาติพันธุ์วรรณา เพื่อเริ่มต้นการสัมภาษณ์และรักษาให้มีทิศทางและแรงจูงใจที่เหมาะสมตลอดการสัมภาษณ์ (2) ประวัติย่อของผู้ให้สัมภาษณ์ สร้างสัมพันธ์ที่ดี และรวบรวมเนื้อหาเพียงพอเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ (3) สถานการณ์จำลองแง่ดี อนาคตที่อยู่ในขอบเขตของความเป็นไปได้ (4) สถานการณ์จำลองแง่ลบ อนาคตที่ไม่พึงปรารถนาอย่างมากตามค่านิยม (5) สถานการณ์จำลองที่มีความน่าจะเป็นมากที่สุด ให้เพิกเฉยต่อความพึงปรารถนาโดยสิ้นเชิง แต่เน้นการสร้างสถานการณ์จำลองของอนาคต ณ เวลากำหนดหรือใกล้เคียง (6) แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงของผู้ให้สัมภาษณ์ เชื่อว่าสถานการณ์จำลองที่มีความน่าจะเป็นมากที่สุดมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น (7) องค์ประกอบเพิ่มเติม เช่น ผลกระทบต่อนโยบายหรือการมีส่วนร่วม และ (8) การส่งเสริมปฏิกริยาที่เป็นสัญญาณสิ้นสุดการสัมภาษณ์ และการแสดงปฏิกริยา ระบายความคิด การพยากรณ์ หรือค่านิยมเพิ่มเติมที่ต้องการแบ่งปัน รวมถึงความรู้สึกส่วนตัวหรือความตั้งใจ จากหลักการดังกล่าวได้นำใช้เป็นหลักการการสร้างเครื่องมือวิจัย วิธีการเก็บข้อมูลและการสรุปผลการวิจัยให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2

วิธีการวิจัย (Research Methodology)

1) รูปแบบการวิจัย

การประเมินหลักสูตรฯ ตามรูปแบบซิปป์ (Context-Input-Process-Output Model: CIPP Model) และการศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรแผนวิชาชีพครูด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคตภาพเชิงพันธุ์วรรณา (Ethnographic Future Research: EFR)

2) ขอบเขตประชากร

ประชากร (1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ และบริหารสถานศึกษา (2) อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 12 คน (3) ผู้ใช้บัณฑิต 33 คน และ (4) บัณฑิตและนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 จำนวน 80 คน

3) เครื่องมือวิจัย

3.1) สร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินหลักสูตรและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

3.1.1) แบบประเมินหลักสูตร มีคำถาม 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน สถานะภาพของผู้ประเมิน ตอนที่ 2 คำถามปลายปิด แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ดังนี้ (1) ด้านบริบท 19 ข้อ ได้แก่ (1.1) ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร ได้แก่ ปรัชญา ความสำคัญวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (1.2) โครงสร้างของหลักสูตร ได้แก่ จำนวนหน่วยกิต สาระในหลักสูตรเกี่ยวกับการ จัดลำดับ คำอธิบาย และ (1.3) กำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้ ได้แก่ คุณลักษณะของนักศึกษา ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กลยุทธ์การจัดการ การศึกษา (2) ด้านปัจจัยนำเข้า 10 ข้อ ได้แก่ (2.1) อาจารย์ ได้แก่ คุณวุฒิ ผลงาน ความรู้ ความสามารถและ ประสบการณ์ของอาจารย์ การดูแลและให้คำปรึกษา (2.2) ผู้เข้าศึกษา ได้แก่ คุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือก และ (2.3) สิ่งสนับสนุนและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ขนาดห้องเรียน โสต/วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ด้านต่าง ๆ (3) ด้านกระบวนการ 10 ข้อ ได้แก่ (3.1) บริหารและจัดการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ความเหมาะสมของรายวิชา ปฏิทินการศึกษา การจัดลำดับรายวิชา กระบวนการรับนักศึกษา การบริหารจัดการ ในด้านต่าง ๆ (3.2) ความรู้ ความสามารถของอาจารย์ ได้แก่ ความทันสมัยของการใช้สื่อเทคโนโลยี เอกสาร ตำรา แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ การวัดประเมินผล การให้คำปรึกษา นิเทศ นักศึกษา และ (3.3) กิจกรรมและ สิ่งสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมความรู้หรือทักษะ หรือคุณธรรม จริยธรรม การเตรียมความพร้อมนักศึกษา และ 4) ด้านผลผลิต 24 ข้อ ดังนี้ (4.1) ด้านความรู้ ได้แก่ เนื้อหาวิชา ระเบียบวิธีการวิจัย การใช้เทคโนโลยี การสร้างและใช้นวัตกรรม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา (4.2) ด้าน ทักษะ ได้แก่ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงฯ การจัดการเรียนรู้ กระบวนการวิจัย การสร้างนวัตกรรมและ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสื่อสาร ปฏิบัติงาน การ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และ (4.3) ด้านจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ จิตวิญญาณและ จรรยาบรรณวิชาชีพครู/นักวิจัยที่ดี จิตอาสา ความเป็นพลเมืองดี ความคิดแบบผู้ประกอบการ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมฯ การพัฒนานตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ นวัตกรรม ภาวะผู้นำและผู้ตาม ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

3.1.2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มี 6 ข้อ มีประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) การคาดการณ์ ถึงแนวโน้มนโยบายการผลิตครูและความต้องการบุคลากรในวิชาชีพครูทั้งภาครัฐและเอกชน (2) ทิศทางของ หลักสูตรแผนวิชาชีพครู (3) การเปลี่ยนแปลงของสภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยีจะส่งผลต่อ การศึกษาวิชาชีพครูในอนาคต (4) ความรู้หรือทักษะคุณลักษณะของมหบัณฑิตแผนวิชาชีพครู (5) ทิศทาง ของหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) และ (6) ความร่วมมือ ประเด็นท้าทายและ ข้อเสนอแนะ

3.2) นำเครื่องมือวิจัยฉบับร่างเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร พร้อม พิจารณาคัดเลือกหาผู้เชี่ยวชาญประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถามของ เครื่องมือวิจัย และพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในสัมภาษณ์ศึกษานาตภาพของหลักสูตรผลิตครู

3.3) นำแบบประเมินหลักสูตรและแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดประเมินผลและการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (1 ถึง 5) ในการประเมินและกำหนดเกณฑ์แปลความหมายคะแนนเฉลี่ยตามหลักการ ของ บุญชม ศรีสะอาด (2539, 68) ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 ระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 ระดับน้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 ระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินแบบประเมินหลักสูตร 63 ข้อ สรุปได้ว่า (1) สอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักสูตร มี 61 ข้อ มีคะแนนเฉลี่ย 4.67-5.00 อยู่ในระดับ มากที่สุด มี 2 ข้อมีคะแนนเฉลี่ย 4.00-4.33 อยู่ในระดับมาก (2) สอดคล้องกับองค์ประกอบของการประเมิน CIPP Mode มี 60 ข้อ คะแนนเฉลี่ย 4.67-5.00 อยู่ในระดับ มากที่สุด มี 3 ข้อ คะแนนเฉลี่ย 4.00-4.33 อยู่ในระดับมาก และ (3) ความเหมาะสมของข้อคำถาม 58 ข้อคำถามมีคะแนนเฉลี่ย 4.67-5.00 อยู่ในระดับ มากที่สุด มี 5 ข้อมีคะแนนเฉลี่ย 4.00 -4.33 อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะให้แยกคำถามบางข้อเป็น 2 คำถาม รวมเพิ่มข้อคำถาม 7 ข้อ รวมแบบประเมินปลายปิดฉบับสมบูรณ์มีทั้งหมด 73 ข้อ ข้อเสนอแนะ 2 ข้อ ความเหมาะสมของข้อคำถาม คะแนนเฉลี่ย 5.00 อยู่ในระดับ มากที่สุด ผลการประเมินแบบสัมภาษณ์ (1) ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 6 คำถาม คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.67-5.00 ทุกข้อคำถามอยู่ในระดับดีมาก และ (2) ความเหมาะสมของข้อคำถาม 5 ข้อมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.67-5.00 อยู่ในระดับดีมาก มี 1 ข้อคำถาม อยู่ในระดับมาก

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณลักษณะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ตำแหน่งไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาหลักสูตรและการสอน มีประสบการณ์ด้านการสร้าง การใช้และการวิพากษ์หลักสูตรแผนวิชาชีพครู (2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบ และอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณลักษณะเป็นอาจารย์ประจำในหลักสูตรและเป็นคณาจารย์บริหารหลักสูตรแผนวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง (1) และ (2) ทำแบบประเมินครบทุก 4 ด้านของ CIPP Model โดยทำแบบประเมินพร้อมใช้เอกสารหลักสูตรและสรุปรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรประกอบการให้คะแนน (3) ผู้ใช้บัณฑิตรหัส 64 และ 65 จำนวน 21 คน และ (4) บัณฑิต รหัส 64 และ 65 นักศึกษาปี 2 รหัส 66 นักศึกษาปี 1 รหัส 67 รวมจำนวน 65 คน กลุ่มตัวอย่าง (3) และ (4) ใช้การเลือกตัวอย่างสุ่มแบบง่าย และเก็บข้อมูลทุกมิติด้านผลผลิต ได้แก่ การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา จำนวน ผู้ได้รับใบประกอบวิชาชีพครู ระดับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ครู (Provisional Teaching License: P-License) และผลการทดสอบและประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูฯ เพื่อขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูขั้นต้น (Basic Teaching License: B-License) จากรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ครั้งที่ 7/2566

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้และบริหารสถานศึกษา จำนวน 7 ท่าน ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงที่คัดเลือกโดยเป็นคณาจารย์บริหารหลักสูตรแผนวิชาชีพครู โดยกำหนดคุณลักษณะเป็นตัวแทนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารเขตพื้นที่

การศึกษา ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการ ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัยในคณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผลการวิจัย (Results)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ พ.ศ. 2564 มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น ผลการวิจัยดังตารางที่ 1 - 4

ตารางที่ 1

สรุปผลการประเมินหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) ด้านบริบท

รายการประเมิน	ผลประเมิน	ผู้ทรงคุณวุฒิ (n=3)	อาจารย์ (n=8)	รวม (n=11)	ระดับคุณภาพ
		$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1.ด้านบริบท					
1.1 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร					
1) ปรัชญาของของหลักสูตร		4.67(0.52)	4.81(0.40)	4.77(0.43)	มากที่สุด
2) ความสำคัญของหลักสูตร		4.50(0.84)	4.88(0.34)	4.77(0.53)	มากที่สุด
3) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร		4.50(0.84)	4.88(0.34)	4.77(0.53)	มากที่สุด
1.2 โครงสร้างของหลักสูตร					
1) จำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้าง		4.83(0.58)	4.63(0.49)	4.68(0.52)	มากที่สุด
2) รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา		4.33(0.49)	4.47(0.62)	4.43(0.59)	มาก
1.3 กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้					
1) คุณลักษณะของนักศึกษา		4.33(0.58)	4.63(0.52)	4.55(0.52)	มากที่สุด
2) กลยุทธ์หรือกิจกรรม		4.00(0.00)	4.63(0.52)	4.45(0.52)	มาก
3) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร(PLOs)		4.11(0.68)	4.50(0.55)	4.39(0.60)	มาก
สรุปผลประเมินด้านบริบท		4.41(0.66)	4.63(0.52)	4.57(0.57)	มากที่สุด

จากข้อมูลตารางที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า จำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ย (4.83) สูงสุด และกลยุทธ์หรือกิจกรรมที่กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนการประเมินเท่ากันทุกท่าน (S.D.=0.00) สำหรับผลการประเมินของอาจารย์พบว่า ความสำคัญของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ย (4.88) สูงสุดและอาจารย์ให้คะแนนประเมินแตกต่างกันน้อยกว่ารายการอื่น (S.D.=0.34) แต่รายวิชาและคำอธิบายรายวิชาให้คะแนนเฉลี่ย (4.47) น้อยที่สุดและอาจารย์ให้คะแนนประเมินแตกต่างกันสูงกว่ารายการอื่นมากที่สุด (S.D.=0.62) ผลการประเมินของผู้ทรงวุฒิและอาจารย์การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) มีคะแนนเฉลี่ย (4.39) น้อยกว่าทุกรายการประเมินและมีการให้คะแนนประเมินแตกต่างกันสูงกว่ารายการอื่นมากที่สุด (S.D.=0.60)

สรุปด้านบริบทมีคะแนนเฉลี่ยภาพรวม 4.57 มีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณภาพมากที่สุด

ตารางที่ 2

สรุปผลการประเมินหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) ด้านปัจจัยนำเข้า

รายการประเมิน ผลประเมิน	ผู้ทรง คุณวุฒิ (n=3)	อาจารย์ (n=8)	บัณฑิตและ นักศึกษา (n=65)	รวม (n=76)	ระดับ คุณภาพ
	$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	
2. ด้านปัจจัยนำเข้า					
2.1 อาจารย์					
1) คุณวุฒิและผลงานของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ประจำหลักสูตรตรงตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด	4.67(0.58)	4.63(0.52)	4.71(0.55)	4.70(0.54)	มากที่สุด
2) อาจารย์มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่เพียงพอในการสอนประจำรายวิชา	4.67(0.58)	4.63(0.52)	4.60(0.55)	4.61(0.54)	มากที่สุด
3) อาจารย์มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการดูแลให้คำปรึกษาการศึกษาต่ออิสระ/วิทยานิพนธ์	4.67(0.58)	4.75(0.46)	4.73(0.48)	4.73(0.47)	มากที่สุด
2.2 ผู้เข้าศึกษา					
1) การกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์คัดเลือกผู้เข้าศึกษา	4.67(0.52)	5.00(0.00)	4.58(0.56)	4.63(0.54)	มากที่สุด
2) ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการเรียนรายวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด	4.50(0.71)	4.75(0.46)	-	4.70(0.48)	มากที่สุด
2.3 สิ่งสนับสนุนและสภาพแวดล้อม					
1) จำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	5.00(0.00)	4.88(0.35)	4.74(0.44)	4.76(0.43)	มากที่สุด
2) ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา	5.00(0.00)	4.88(0.35)	4.67(0.47)	4.71(0.46)	มากที่สุด
3) ความพร้อมของโสตและวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน	5.00(0.00)	4.88(0.35)	4.51(0.90)	4.57(0.50)	มากที่สุด
4) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนวิจัยและเทคโนโลยี	4.67(0.58)	4.75(0.46)	4.45(0.69)	4.49(0.66)	มาก
5) สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้	5.00(0.00)	4.88(0.35)	4.55(0.69)	4.61(0.65)	มากที่สุด
6) ห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ มีหนังสือ ตำรา เอกสารเพียงพอและเข้าถึงการใช้ได้สะดวกทั้งระบบแบบเอกสารและแบบอิเล็กทรอนิกส์	4.33(0.58)	4.25(0.46)	4.48(0.69)	 (0.66)	มาก
7) ระบบอินเทอร์เน็ตที่ให้บริการนักศึกษา	4.67(0.58)	4.50(0.53)	4.43(0.76)	4.45(0.72)	มาก
8) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร	4.33(0.58)	4.88(0.35)	4.45(0.53)	4.49(0.53)	มาก
สรุปผลประเมินด้านปัจจัยนำเข้า	4.71(0.46)	4.76(0.43)	4.57(0.59)	4.60(0.57)	มากที่สุด

จากข้อมูลตารางที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้าของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า สิ่งสนับสนุนและสภาพแวดล้อม เกี่ยวกับจำนวน/ขนาด/ความพร้อมของโสต วัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ย 5.00 สูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนประเมินเท่ากันทุกท่าน (S.D.=0.00) สอดคล้องกับผลการประเมินของอาจารย์คะแนนเฉลี่ย 4.88 แต่มีอาจารย์ให้คะแนนประเมิน

แตกต่างกัน ($S.D.=0.35$) ผลการประเมินภาพรวมรายข้อพบว่า จำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนมีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.76 สูงสุดและผู้ประเมินให้คะแนนประเมินแตกต่างกันน้อยกว่ารายการอื่น ($S.D.=0.43$)

สรุปด้านปัจจัยนำเข้ามีคะแนนเฉลี่ยภาพรวม 4.60 มีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณภาพมากที่สุด

ตารางที่ 3

สรุปผลการประเมินหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้)

รายการประเมิน ผลประเมิน	ผู้ทรง คุณวุฒิ (n=3)	อาจารย์ (n=8)	ผู้ใช้บัณฑิต (n=21)	บัณฑิตและ นักศึกษา (n=65)	รวม (n=97)	ระดับ คุณภาพ
	$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	$\bar{x}$ (S.D.)	
1.ด้านบริบท						
1.1 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	4.56(0.70)	4.85(0.36)	-	-	4.77(0.49)	มากที่สุด
1.2 โครงสร้างของหลักสูตร	4.58(0.58)	4.55(0.56)	-	-	4.56(0.56)	มากที่สุด
1.3 กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้	4.13(0.61)	4.52(0.53)	-	-	4.42(0.58)	มาก
สรุปผลประเมินด้านบริบท	4.41(0.66)	4.63(0.52)	-	-	4.57(0.57)	มากที่สุด
2. ด้านปัจจัยนำเข้า						
2.1 อาจารย์	4.67(0.50)	4.67(0.48)	-	4.68(0.53)	4.68(0.48)	มากที่สุด
2.2 ผู้เข้าศึกษา	4.63(0.52)	4.92(0.28)	-	4.58(0.56)	4.67(0.51)	มากที่สุด
2.3 สิ่งสนับสนุนและสภาพแวดล้อม	4.75(0.44)	4.73(0.45)	-	4.53(0.61)	4.56(0.59)	มากที่สุด
สรุปผลประเมินด้านปัจจัยนำเข้า	4.71(0.46)	4.76(0.43)	-	4.57(0.59)	4.60(0.57)	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการ						
3.1 บริหารและจัดการนำหลักสูตรไปใช้	4.40(0.51)	4.63(0.54)	-	4.55(0.60)	4.55(0.59)	มากที่สุด
3.2 ความรู้ ความสามารถของอาจารย์	4.40(0.51)	4.70(0.46)	-	4.58(0.63)	4.59(0.61)	มากที่สุด
3.3 กิจกรรมและสิ่งสนับสนุน	4.44(0.53)	4.83(0.38)	-	4.67(0.51)	4.68(0.51)	มากที่สุด
สรุปผลประเมินด้านกระบวนการ	4.40(0.50)	4.70(0.48)	-	4.59(0.60)	4.59(0.58)	มากที่สุด
4. ด้านผลผลิต						
4.1 ความรู้	4.61(0.50)	4.64(0.48)	4.63(0.48)	4.57(0.63)	4.59(0.59)	มากที่สุด
4.2 ทักษะ	4.63(0.49)	4.63(0.49)	4.59(0.61)	4.51(0.68)	4.54(0.65)	มากที่สุด
4.3 จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.77(0.43)	4.74(0.45)	4.79(0.41)	4.67(0.56)	4.71(0.52)	มากที่สุด
สรุปผลประเมินด้านผลผลิต	4.68(0.47)	4.68(0.47)	4.68(0.51)	4.59(0.63)	4.62(0.59)	มากที่สุด
สรุปผลการประเมินทุกด้าน	4.56(0.55)	4.68(0.48)	4.68(0.51)	4.59(0.61)	4.61(0.58)	มากที่สุด

จากข้อมูลตารางที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรหลักสูตรภาพรวมในแต่ละด้าน มีคะแนนเฉลี่ยในระดับคุณภาพมากที่สุด และคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมทุกด้านและแต่ละด้านมีค่าใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4

สรุปผลด้านผลผลิตการดำเนินการของหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้)

จำนวนนักศึกษา	การสำเร็จการศึกษา	ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของคุรุสภา	
		ระดับ P-License	ระดับ B-License
รหัส 64 จำนวน 13 คน รหัส 65 จำนวน 26 คน รหัส 66 จำนวน 17 คน (ปีที่ 2) รหัส 67 จำนวน 24 คน (ปีที่ 1) รวมทั้งหมด 80 คน	นักศึกษารหัส 64 จบก่อนเวลา 2 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 33.33) จบ ภายใน 2 ปี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 69.23) นักศึกษารหัส 65 จบภายใน 2 ปี จำนวน 23 คน (ร้อยละ 88.46) สรุปนักศึกษาสำเร็จการศึกษาภายใน ไม่เกิน 2 ปี จำนวน 35 คน ร้อยละ 89.74 ของนักศึกษารหัส 64-65	จำนวน 35 คน (นักศึกษา รหัส 64-65) ร้อยละ 100 ของนักศึกษาที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวน 31 คน ร้อยละ 79.49 ของ นักศึกษารหัส 64- 65 ทั้งหมด

ที่มา: เดช สารจันทร์ (2567, 18 พฤษภาคม)

จากข้อมูลตารางที่ 4 สรุปได้ว่า การสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาภายในไม่เกิน 2 ปี ร้อยละ 89.74 ของนักศึกษารหัส 64-65 ได้รับใบประกอบวิชาชีพครูของคุรุสภาระดับใบอนุญาตปฏิบัติการหน้าที่ครู (P-License) ได้ร้อยละ 100 ของผู้สำเร็จการศึกษา และผ่านการทดสอบและประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูฯ เพื่อขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูขั้นต้น (B-License) ผ่านเกณฑ์การทดสอบฯ ร้อยละ 79.49 ของนักศึกษารหัส 64-65 ทั้งหมด

จากจำนวนนักศึกษารหัส 64-65 ทั้งหมด 39 คน ผู้สำเร็จการศึกษาภายในไม่เกิน 2 ปีและมีคุณสมบัติครบ มหาวิทยาลัยได้เสนอรายชื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของคุรุสภา ผ่านระดับ P-License จำนวน 35 คน ณ วันรายงานผล 18 พฤษภาคม 2567 คงเหลือนักศึกษาอีก 4 คน เนื่องจาก (1) ยังไม่จบหลักสูตรคงค้างรายวิชาการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์อยู่ช่วงดำเนินการ และ (2) ไม่จบภายใน 2 ปี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรแผนวิชาชีพครูด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคตภาพเชิงพันธุวรรณา (Ethnographic Future Research: EFR)

ผลการวิจัยดังนี้

1. การคาดการณ์ถึงแนวโน้มนโยบายการผลิตครู สรุปลงได้ดังนี้

สิ่งที่คาดหวังสูงสุด	สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ	สิ่งที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
1) คุณสมบัตินและสมรรถนะของครูในอนาคต 1.1) สมรรถนะด้านวิชาการ การจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ เข้าใจความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา 1.2) ทักษะด้านการวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านการศึกษา วิเคราะห์ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน 1.3) พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Lifelong Learning) ในยุคดิจิทัล ผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา 2) กระบวนการผลิตครูที่มีคุณภาพ 2.1) หลักสูตรผลิตครูที่ทันสมัยเป็นแบบ Competency-Based และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและบริบท 2.2) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเข้มข้น ใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentorship) และการโค้ช (Coaching) ในการฝึกสอน เพื่อให้ได้รับคำแนะนำและพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง 2.3) คัดเลือกบุคคลที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีระบบที่ใช้เกณฑ์คุณภาพสูงเข้าสู่วิชาชีพครูอย่างเข้มงวด 3) พัฒนาคูให้มีความรู้และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความซื่อสัตย์รับผิดชอบต่อหน้าที่ ส่งเสริมจิตสำนึกสาธารณะ และมีความกล้าหาญทางจริยธรรม 4) พิจารณาความสอดคล้องกับบริบทของสังคมและความต้องการของประเทศในการผลิตครูและการกระจายครูตามความต้องการจำเป็น ส่งเสริมการทำงานสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ร่วมกันระหว่างหน่วยและเอกชนในภาคต่างประเทศ	1) การเน้นทฤษฎีมากเกินไปโดยขาดการฝึกปฏิบัติจริง โดย 1.1) ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยไม่มีการฝึกฝน พัฒนาการะบวนการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ 1.2) ละเลยการฝึกประสบการณ์ในสถานศึกษา 2) การผลิตครูเกินความต้องการของตลาดแรงงาน 2.1) วางแผนกำลังคนที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการจริง ขาดนโยบายกระจายตัวครูไปยังพื้นที่ที่ขาดแคลน 2.2) เน้นเชิงปริมาณโดยละเลยคุณภาพทำให้ คุณภาพการสอนลดลง ลดมาตรฐานการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา 3) การละเลยทักษะดิจิทัลและนวัตกรรมการสอน ใช้รูปแบบการสอนแบบเดิมโดยไม่ปรับตัว 4) ขาดมาตรฐานในการคัดเลือกและพัฒนาครู 4.1) ลดมาตรฐานและเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรครู 4.2) ไม่มีระบบพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องของระบบสนับสนุนให้ครูได้เรียนรู้และเติบโตในสายอาชีพ 5) หลักสูตรล้าสมัย ไม่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง 5.1) ไม่ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวโน้มการศึกษาโลกที่รองรับเทคโนโลยีและแนวคิดใหม่ทางการศึกษา และขาดการบูรณาการระหว่างศาสตร์ต่าง ๆ 5.2) ผลิตครูที่ไม่สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ใหม่ ไม่ต่อยอดความคิดสร้างสรรค์และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1) การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและแนวโน้มของการศึกษา ปรับหลักสูตรให้ทันสมัยตามต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียน 2) การเน้นประสบการณ์จริงและเพิ่มระยะเวลาการฝึกสอนในโรงเรียน และสร้างระบบพี่เลี้ยง (Mentorship) สำหรับครูใหม่ 3) การพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาครูและวัดประเมินผลที่เน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 4) การพัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าเรียนวิชาชีพครูและสร้างแรงจูงใจให้ครูทำงานในพื้นที่ขาดแคลน 5) การใช้ข้อมูล เทคโนโลยีและการวิจัยในการวางแผนกำลังคนด้านการศึกษและการคาดการณ์ความต้องการครู

สิ่งที่คาดหวังสูงสุด	สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ	สิ่งที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
5) การเตรียมครูให้พร้อมสำหรับอนาคตและมีความสามารถการเป็นผู้นำทางการศึกษา มีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ในการปรับปรุงระบบการศึกษา	6) ขาดการกระจายตัวของครูและไม่มีมาตรการจูงใจให้ครูทำงานในพื้นที่ชนบท	

2. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีต่อวิชาชีพครูในอนาคต สรุไปได้ดังนี้

เปลี่ยนแปลงฯ ที่ส่งผลกระทบในเชิงบวก	เปลี่ยนแปลงฯ ที่ส่งผลกระทบในเชิงลบ
1) ด้านเทคโนโลยี: การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน 1.1) การขยายโอกาสการเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลายมีหลักสูตรออนไลน์ระดับโลกผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล 1.2) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ 1.3) การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) 1.4) การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้บนฐานดิจิทัล ให้ความสำคัญรอบด้านในศตวรรษที่ 21 และเชื่อมโยง ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ด้านเศรษฐกิจ: การเพิ่มโอกาสทางวิชาชีพและความต้องการบุคลากรที่มีทักษะสูง 2.1) การสนับสนุนด้านทรัพยากรสื่อการสอนที่ทันสมัย และงบประมาณด้านการศึกษา 2.2) เศรษฐกิจดิจิทัล เปิดโอกาสให้ครูมีอาชีพหลากหลายและความต้องการครูที่มีทักษะด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี 2.3) การจ้างงานในระบบออนไลน์ เช่น การทำงานครูในรูปแบบออนไลน์ ผู้สร้างคอร์สออนไลน์ 3) ด้านสังคม: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง 3.1) มีการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งในและต่างประเทศ มีแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์และชุมชนครูมืออาชีพมากขึ้น 3.2) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) 3.3) การพัฒนาครูให้เป็นที่ปรึกษาและโค้ชทางการศึกษา (Education Coach)	1) ด้านเทคโนโลยี: ความท้าทายในการปรับตัวและผลกระทบต่อบทบาทของครู 1.1) ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลและการเข้าถึงเทคโนโลยีระหว่างครู นักเรียนและพื้นที่ชนบทหรือโรงเรียนที่ขาดแคลนทรัพยากรมากขึ้น 1.2) การพึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไปมีผลกระทบต่อคุณภาพการสอนทำให้ครูขาดทักษะการสอนและลดความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 1.3) การแข่งขันกับ AI อาจทำให้บางบทบาทของครูลดลง และกดดันในการพัฒนาตนเองที่อาจเป็นภาระด้านเวลาและค่าใช้จ่าย 2) ด้านเศรษฐกิจ: ความเหลื่อมล้ำและข้อจำกัดด้านงบประมาณ 2.1) ข้อจำกัดงบประมาณและทรัพยากรที่ไม่เพียงพออาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาครู 2.2) มีการแข่งขันสูงในตลาดแรงงานอาจทำให้บัณฑิตครูต้องเผชิญความท้าทายในการหางาน 3) ด้านสังคม: ความกดดันและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตครู 3.1) ความคาดหวังที่เพิ่มขึ้นจากสังคม ครูต้องเผชิญความกดดันจากผู้ปกครองและสังคมในการสร้างผลลัพธ์ทั้งทางการศึกษาและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา 3.2) ปัญหาสุขภาพและสมรรถนะทางจิตวิทยาการทำงานต้องปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีและแนวโน้มการศึกษาใหม่ ๆ

เปลี่ยนแปลงๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปัจเจก	
4) ด้านวัฒนธรรม: การปรับตัวเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลายและเปิดกว้าง 4.1) การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและการเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน 4.2) การผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่เข้ากับการเรียนรู้	เปลี่ยนแปลงๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปัจเจก 3.3) ผลกระทบจากโซเชียลมีเดียที่ต้องเผชิญกับปัญหาความเป็นส่วนตัวและจริยธรรมวิชาชีพจากผลกระทบจากการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมในสื่อออนไลน์ 4) ด้านวัฒนธรรม: ความท้าทายในการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม 4.1) การให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากทำให้บางส่วนของวัฒนธรรมดั้งเดิมถูกละเลย หลักสูตรการศึกษาทำให้ความสำคัญกับมาตรฐานสากลมากกว่าการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน 4.2) ความขัดแย้งทางค่านิยมของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนแปลงไปอาจทำให้ครูเผชิญความท้าทายในการรักษาหลักจริยธรรมและคุณธรรมความแตกต่างระหว่างแนวคิดดั้งเดิมและสมัยใหม่อาจส่งผลต่อแนวทางการสอนและการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน

3. ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิตหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการจัดการเรียนรู้) เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพที่ทำให้ประสบความสำเร็จในอาชีพครูในอนาคตสอดคล้องกับบริบทของไทย สรุปได้ดังนี้

ความรู้	ทักษะ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์
1) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) การวิจัยด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) การประยุกต์การใช้ AI ในการจัดการเรียนรู้ 4) การจัดการเรียนรู้แนวใหม่แบบผสมผสาน 5) การใช้และการบูรณาการทฤษฎีความรู้ที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน 6) การศึกษางานวิจัยต่างประเทศเพื่อพัฒนาแนวทางการวิจัยในประเทศไทย 7) ระเบียบวิธีวิจัยและการออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการเทคโนโลยีและการประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ 8) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้เทคโนโลยีวิเคราะห์ข้อมูล 9) ความรู้ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้และการพัฒนาการเรียนรู้ 10) การบูรณาการเนื้อหาจากหลายสาขาและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1) ด้านเทคโนโลยี เช่น Digital Literacy เทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ การใช้เครื่องมือดิจิทัล 2) การออกแบบนวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ 3) การวิจัย และวิเคราะห์ปัญหา 4) การสร้างภาวะผู้นำทางการศึกษา 5) การปรับตัวในสภาวะที่เปลี่ยนแปลงของสังคม 6) การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน 7) การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน	1) ด้านวิชาชีพ ได้แก่ ความเป็นครูมืออาชีพ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จรรยาบรรณการวิจัยและการสอน 2) ด้านทักษะชีวิตและการทำงาน ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การปรับตัวและความยืดหยุ่นการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ จิตสาธารณะความรับผิดชอบ ต่อสังคม และความเข้าใจนักเรียน 4) ด้านการมุ่งมั่นและอดทน 5) ด้านนวัตกรรมและการพัฒนางานวิจัยที่เป็นประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู 6) ด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน 7) ด้านวิชาการความรู้ทางวิชาการและความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

1. การประเมิน หลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ใช้รูปแบบ CIPP Model ตามหลักการทฤษฎีดังที่กล่าวอ้างในทบทวนวรรณกรรมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชษฐ ศิริสวัสดิ์ และคณะ (2564, 84-98) ที่นำหลักการ CIPP Model ใช้ในการวิจัยประเมินหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ฯ โดยกำหนด (1) บริบทของหลักสูตร (2) ปัจจัยนำเข้า ประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร (3) กระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการในหลักสูตร และ (4) ผลผลิต เป็นการประเมินผลสิ่งที่เกิดจากการใช้หลักสูตร และมีผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท ด้าน ปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด แต่ด้านผลผลิตอยู่ในระดับคุณภาพมาก แต่เมื่อนำหลักการ CIPP Model ประเมินหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น พบว่าภาพรวมทุกด้านได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตมีระดับคุณภาพมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยทุกด้านมีค่าใกล้เคียงกันมีค่ามากกว่า 4.56 ขึ้นไป เมื่อพิจารณาด้านผลผลิต ข้อมูลผลการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องกับข้อมูลทฤษฎีเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ของ เดช สารจันทร์ (2567, 18 พฤษภาคม) สรุปจำนวนนักศึกษาที่ได้รับใบประกอบวิชาชีพครู ในการประชุมคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรฯ ครั้งที่ 7/2566 พบว่าการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาภายในไม่เกินเวลา 2 ปี มีร้อยละ 89.74 ของนักศึกษาทั้งหมดและผลการได้รับใบประกอบวิชาชีพครูของครูสภาระดับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ครู (P-License) ได้ร้อยละ 100 ของผู้สำเร็จการศึกษา และผ่านการทดสอบและประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูฯ เพื่อขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูขั้นต้น (B-License) ผ่านเกณฑ์การทดสอบฯ ร้อยละ 79.49 เมื่อเปรียบเทียบกับ ร้อยละการผ่านเกณฑ์การทดสอบฯจากรายงานประจำปี 2567 ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2568, 16-17) สรุปผลการทดสอบและประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูฯ ประจำปี 2566 มีผู้ผ่านเกณฑ์การทดสอบฯ ร้อยละ 20.26 และประจำปี 2567 ผู้ผ่านเกณฑ์การทดสอบฯ ร้อยละ 19.51 รวม 2 ปีผ่านเกณฑ์การทดสอบฯ ร้อยละ 19.82 แสดงได้ว่านักศึกษาที่จบหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ผ่านการทดสอบและประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูฯ ในภาพรวมสูงกว่าร้อยละ 59.66 ของผู้ผ่านเกณฑ์การทดสอบฯ ในรายงานประจำปี 2567 ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จึงเป็นการสมเหตุสมผลตาม CIPP Model ประเมินหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มีผลการประเมินในระดับคุณภาพดีมากในทุกด้าน และสอดคล้องกับด้านบริบทของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ที่กำหนดพันธกิจมุ่งผลิตบัณฑิตที่เก่งและดี ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น “เลิศคุณธรรม (Ethics) ล้ำปัญญา (Wisdom) สร้างคุณค่าคนสมบูรณ์ (Wholeness)” ปัจจัยนำเข้า ด้านอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร มีการคัดเลือกอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญผลิตครู มีประสบการณ์ด้านการสอนและพัฒนาครู เช่น ศึกษานิเทศก์ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่น เป็นต้น

2. อนาคตภาพของหลักสูตรแผนวิชาชีพครูด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคตภาพแบบ EFR เมื่อพิจารณาการคาดการณ์ถึงแนวโน้มนโยบายการผลิตครู พบว่าได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่น่าไปใช้พัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ (1) การพัฒนาสมรรถนะครูในยุคดิจิทัลและการปรับตัวสู่ศตวรรษที่ 21 (2) การฝึกประสบการณ์จริงในโรงเรียน (3) ระบบพี่เลี้ยง และ (4) มาตรฐานการคัดเลือกเข้าเรียนวิชาชีพครูและผลกระทบในเชิงบวกและลบต่อวิชาชีพครูในอนาคต ดังนี้ (1) ด้านเทคโนโลยี: การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน แต่เกิดความท้าทายในการปรับตัวและผลกระทบต่อบทบาทของครู (2) ด้านเศรษฐกิจ: การเพิ่มโอกาสทางวิชาชีพและความต้องการบุคลากรที่มีทักษะสูงแต่อาจเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและข้อจำกัดด้านงบประมาณ (3) ด้านสังคม: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องแต่อาจส่งผลความกดดันและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตครู และ (4) ด้านวัฒนธรรม: การปรับตัวเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลายและเปิดกว้างแต่ส่งผลกระทบต่อภาวะความท้าทายในการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และพัฒนาหลักสูตรฯ ให้ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพครูควรมี ความรู้ ครอบคลุมตั้งแต่ เนื้อหาวิชา การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การใช้เทคโนโลยี AI จนถึงการบริหารงานการแก้ปัญหาท้องถิ่น เน้นทักษะเทคโนโลยี การวิจัย การเป็นผู้นำ และการพัฒนาการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะครอบคลุมความเป็นมืออาชีพ คุณธรรม นวัตกรรม และความเป็นผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิภา ปรัชญพฤทธ์ (2560, 116) เรื่องการพัฒนารูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0 สรุปว่า วิสัยทัศน์ของ Professional and Innovativeness Enhancement Teacher Education Model (PIE TE) คือ สามารถผลิตครูมืออาชีพ ที่มีพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวม สามารถสอนนักเรียนให้มีศักยภาพในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมและมีสมรรถนะยุค 4.0 สามารถวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมและมีส่วนร่วมพัฒนา โรงเรียนให้มีความนวัตกรรม โดยหลักการผลิตครู มี 5 ประการ 1) การจัดครูศึกษาที่เน้นการวิจัยเป็นฐาน 2) มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพด้านนวัตกรรมของครู รวมถึงการพัฒนานิสิตนักศึกษาครู ให้สามารถสอนนักเรียนให้มีศักยภาพด้านนวัตกรรม 3) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาครูแบบเป็นองค์รวมทั้งด้านความรู้ ทักษะและจิตวิญญาณความเป็นครู 4) จัดการศึกษาโดยเน้นสมรรถนะครูยุค 4.0 และ 5) เน้นการทำงานร่วมกันแบบ พันธมิตรระหว่างสถาบันผลิตครู ผู้ใช้บัณฑิตครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ และงานวิจัยของ เชษฐ ศิริสวัสดิ์ และคณะ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ สรุปว่า คุณลักษณะของบัณฑิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณความเป็นครูและเป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ทางการศึกษาที่สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มีความสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และถ่ายทอดความรู้ เป็นครุนักวิจัยที่สามารถพัฒนาความรู้ พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นนักคิดอย่างเป็นระบบ สามารถคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่ เป็นผู้ที่พร้อมที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทำงานร่วมกับบุคคลอื่น และมีเครือข่ายการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับ Berry (2010, 4-6) ได้เสนอโดยสรุป การเรียนรู้และการสอนในปี 2030 สภาพแวดล้อมสื่อเทคโนโลยีได้สร้างนักเรียนที่มีทักษะทางปัญญาประดิษฐ์มานานแล้ว ดังนั้น ครูต้อง

ปรับเปลี่ยนวิธีสอนอย่างมากและการสอนเป็นงานที่ซับซ้อนครูต้องเชื่อมั่นในการสร้างวิธีการสอนและการเรียนรู้แนวใหม่

สรุป (Conclusion)

1. ผลประเมินหลักสูตร ศษ.ม (วิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น ตามรูปแบบ CIPP Model พบว่าด้าน บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตมีระดับคุณภาพมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยทุกด้านมีค่าใกล้เคียงกันมีค่ามากกว่า 4.56 ขึ้นไป แต่ยังมีหลายรายการประเมินที่เป็นข้อมูลนำไปใช้ปรับปรุงหลักสูตร เช่น ด้านบริบท เกี่ยวกับรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ถึงแม้ข้อมูลด้านผลผลิตอยู่ในระดับดีมากและพบว่านักศึกษาสำเร็จการศึกษาภายในไม่เกินเวลา 2 ปี มีร้อยละ 89.74 ของนักศึกษาทั้งหมดและผลการได้รับใบประกอบวิชาชีพครูของครูสภาระดับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่ครู (P-License) ได้ร้อยละ 100 ของผู้สำเร็จการศึกษา และผ่านการทดสอบและประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูฯ เพื่อขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูชั้นต้น (B-License) ผ่านเกณฑ์การทดสอบฯ ร้อยละ 79.49

2. อนาคตภาพของหลักสูตรแผนวิชาชีพครู ควรพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงการเพิ่มประสบการณ์จริงผ่านการฝึกสอนในโรงเรียน นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนและฝึกอบรมครู พร้อมกับการสร้างระบบพี่เลี้ยงและแรงจูงใจเพื่อให้ครูมีความพร้อมและมุ่งมั่นในอาชีพ การใช้ Big Data และ AI ในการวางแผนกำลังคนจะช่วยให้การผลิตครูมีความสมดุลและเหมาะสมกับสภาพสังคม เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลได้ การเปลี่ยนแปลงของสภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยีจะส่งผลต่อการศึกษาวินิจฉัยครูในอนาคตครูยุคใหม่จะต้องเป็นทั้งนักวิจัย นักนวัตกรรม และผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยังคงรักษาคุณค่าทางมนุษยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม ข้อมูลผลการศึกษาอนาคตภาพของหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแผนวิชาชีพครูที่ต้องการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้เป็นวิชาชีพชั้นยอด มีความมั่นคงและยั่งยืน เป็นวิชาชีพขั้นสูงที่สังคมให้การยอมรับและเชื่อถือและมีมาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). *การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. บริษัท วีพริ้นท์ (1991) จำกัด
- เชษฐ ศิริสวัสดิ์, กิตติมา พันธุ์พุกษา, และ สมศิริ สิงห์ลพ. (2564). *การประเมินหลักสูตรการศึกษา มหบัณฑิต สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ (ฉบับ พ.ศ.2559) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (รายงานการวิจัย)*. <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/4436>
- เดช สารจันทร์. (2567, 18 พฤษภาคม). *สรุปจำนวนนักศึกษาที่ได้รับใบประกอบวิชาชีพครู [เอกสารนำเสนอ]*. การประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่ 7/2566. มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2539). การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 2(1), 64-70. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/154477>
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2551). *การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2568). *รายงานประจำปี 2567*. <https://www.ksp.or.th/wp-content/uploads/2025/06/O7-Annual-report-2024-160668.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการวิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573*. <https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1507-file.pdf>
- อภิภา ปรัชญพฤทธิ. (2560). การพัฒนารูปแบบการผลิตครูเพื่อรองรับการศึกษายุค 4.0. *วารสารร่มพญักษ์มหาวิทยาลัยเกริก*, 35(3), 101-136. <https://multiwww.krirk.ac.th/wp-content/uploads/sites/2/2020/09/chap35-3-5.pdf>
- Berry, B. (2010). *The Teachers of 2030: Creating a Student-Centered Profession for the 21st Century*. Center for Teaching Quality. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED509721.pdf>
- Tanner, D., & Tanner, L. (1995). *Curriculum Development: Theory into Practice* (3rd ed.). Prentice-Hall, Inc.
- Textor, R. B. (1980). *A Handbook on Ethnographic Futures Research* (3rd ed.). Cultural and Educational Futures Research Project, School of Education and Department of Anthropology, Stanford University, Stanford CA.
- Textor, R. B. (1995). The ethnographic futures research method: An application to Thailand. *Futures*, 27(4), 461-471. [https://doi.org/10.1016/0016-3287\(95\)00011-K](https://doi.org/10.1016/0016-3287(95)00011-K)